

GETTY

Manual per entendre l'entrada al món adult

JORDI GARRIGÓS

Una fotografia es va fer viral setmanes després d'haver començat la pandèmia, en plena primera onada. Era la imatge

d'un cartell d'aquells que van ocupar les balconades més optimistes llençat a les escombraries. S'hi podia llegir "Tot anirà bé", entre bosses blaves plenes de residus. Aquella metàfora visual explica què hi ha darrere d'*El evangelio* (Blackie Books), la nova novel·la de l'andalusia Elisa Victoria. En la història de l'Eulalia, la seva protagonista, hi ha un desengany idèntic a l'esperança abocada a les deixalles d'aquella cartolina que as-

segurava que tot milloraria: doncs no. No tot anirà bé, o com a mínim no té per què anar-hi. I això que fins fa poc temps semblava que potser podria. Però no, de cap manera.

Ambientada a Sevilla a finals del 2006 i concebuda com un dietari en tercera persona, l'obra consta de setze capítols que expliquen els aproximadament dos mesos i mig que l'Eulalia, una estudiant de magisteri insatisfeta i fatigada tot i tenir només vint anys, passa fent les pràctiques en una escola religiosa. Tot i que títol, coberta i espai podrien fer-nos pensar el contrari, *El evangelio* no és una novel·la que qüestionï especialment ni el catolicisme, ni l'ensenyament en una escola religiosa: hi ha

EL EVANGELIO
ELISA VICTORIA
BLACKIE BOOKS
300 PÀG. / 22 €

una anàlisi crítica implícita, però no n'és el fil principal, que està centrat en l'Eulalia, en com ha arribat fins aquí i quines expectatives de futur es visualitzen a l'horitzó.

Victoria brilla en el retrat generacional del desencant. Una jove que es volia menjar el món i que no només no se'l menjarà sinó que lluita amb certa indiferència perquè no sigui el món el que se la mengi a ella. Si no és que ja ho ha fet. Per la universitat hi està passant sense pena ni glòria (de fet, ni va recordar demanar plaça per a les pràctiques), treballa en precari al Telepizza, viu amb la mare i un familiar al qual odia, fingeix els orgasmes en temps rècord amb amants tant regulars com es-

pontanis i troba molt a faltar la Diana, l'única parella real que va tenir i que va marxar –ella sí– amb altres expectatives. “Èrem unes nenes sanes i només volíem passar-ho bé sense fer mal a ningú, però tenim vint anys i ja hi ha parts de nosaltres que estan mortes, perdudes per sempre, enterrades”. Aquesta cita, quasi acabant la novel·la, no només defineix l'Eulalia, o la meravellosa Gloria, la seva millor amiga: explica tota una generació de gent que arriba a la joventut amb massa promeses i esperances esmicolades molt aviat. Una novel·la de classe? Segur, però sobretot un mirall d'una etapa plena d'incerteses i obscuritats sense que les hagi provocat cap fet especialment traumàtic. Un cúmul de dubtes explicats esplèndidament: no passa res, però passa de tot.

No escatimar detalls

El evangelio l'encerta amb el punt de vista observacional que ja tenia *Vozdevieja* (Blackie Books, 2019), la novel·la amb la qual molts vam conèixer l'autora: si allà es reflexionava sobre el món adult vist amb els ulls d'una nena petita, aquí es qüestiona com és l'entrada en aquest món adult. Tots dos són exercicis contemplatius que filen prim, però en aquesta novel·la s'hi afegeix una veu i una acció que donen més joc. Elisa Victoria és una de les narradores en llengua castellana que saben fotografiar millor les inquietuds femenines en les etapes menys explicades. A aquesta virtut hi suma un estil molt propi que no escatima cap detall a la narració, per molt sexual o escatològic que sigui. ¿Això pot allunyar-la de potencials lectors? És possible, però la història està molt per sobre d'aquest detall.

No és només un lloc en el qual moltes noies fartes del seu dia a dia se sentiran identificades, *El evangelio* també és el millor manual que tindran els adults per entendre què els està passant pel cap a tots aquells que piquen a la porta per entrar a formar part del seu club. Això és valuós i afegeix encara més mèrits a una novel·la esplèndida. ♦♦

Friedrich Nietzsche, el filòsof pagès

JAUME CLARET

José Ignacio Gorigolzarri, president de la nova CaixaBank –cada cop menys caixa, menys catalana i menys d'estal-

vis–, sorprenia en una entrevista recent assegurant que cada dilluns reserva dues hores per estudiar filosofia. El banquer basc ho justificava pels rèdits que la disciplina dona a l'hora d'estructurar els problemes. Sens dubte, aquest parèntesi al despatx d'una cúpula financera per distreure la ment i fer una dissecció del pensament de l'estudiós de torn seria l'antífesi d'allò que Friedrich Nietzsche (1844-1900) entenia com l'estudi i la pràctica filosòfiques.

Almenys així ho planteja l'assagista francès Michel Onfray (1959) en la seva última exegesi, *Les allaus de Sils Maria*, en referència al poblet suís on el mostatxut filòsof alemany va passar els estius entre 1881 i 1888 (a excepció del de 1882). Segons aquest in-

tèrpret de Nietzsche, a qui ha dedicat pràcticament tota la seva vida, la filosofia defuig els espais segregats i/o tancats per trobar el seu hàbitat en contacte amb la natura i amb l'activitat física. En altres paraules, la filosofia no es fa assegut a taula i vinclat sobre els llibres, sinó caminant.

Filosofar entre esllavissades

Sota el programàtic “filosofar com un pagès”, la primera part del tríptic que compon el llibre gairebé ens convenç que obres com *Així parlà Zaratustra* només eren possibles “enmig del brogit carregós i sord de les esllavissades” alpines i que per capir-ne el veritable sentit ens cal recórrer els mateixos camins que ell. D'aquesta manera, el paisatge resulta indèstria del pensament perquè hi influeix de forma decisiva, perquè permet que la ment flueixi, badi i creï, fins al punt que els nostres plantejaments variaran segons quin sigui l'entorn que acull les nostres reflexions.

LES ALLAUS DE SILS MARIA
MICHEL ONFRAY
FRAGMENTA
TRADUCCIÓ D'ADRIÀ PUJOL CRUELLES
152 PÀG. / 16 €

La segona part sorgeix d'una conferència impartida per Onfray a Sils Maria l'estiu del 2018, on intenta recuperar l'essència de l'obra de Nietzsche a partir d'un sintètic resum del seu pensament: tot és immanent, monisme, determinat, repetitiu i estimat. Però per arribar aquí, cal primer descontaminar-lo d'interpretacions espúries: algunes de ben antigues, com les perpetrades per la seva germana, fins i tot falsificant i alterant-ne escrits, per convertir-lo en un pensador alineat amb l'antisemitisme i el nazisme; d'altres de més recents, com la de l'escola filosòfica francesa, exemplificada amb Gilles Deleuze, que l'esbiaixen cap als seus posicionaments i interessos polítics.

Enfront d'aquestes mistificacions, Michel Onfray defensa tenir en compte només els textos sancionats en vida per l'autor, situar-lo com un continuador de l'estoïcisme –“Podem parlar d'un superestoïcisme nietzscheà”– i sobretot

“sortir a buscar les condicions biogràfiques de la producció dels conceptes d'un pensador”. Sens dubte, aquestes balises ens ajuden a reconstruir el sentit original, però alhora restringeixen les interpretacions i els intèrprets, ja que limiten qualsevol lectura a la conjuntura concreta del text.

La temptació de patrimonialitzador es manifesta d'una manera més clara a l'última part, on l'exegeta es converteix en coprotagonista del text i on assistim a l'autovindicació d'Onfray com l'autèntic –i al seu parer més valuós– hermeneuta de Nietzsche. No és estrany que, ara fa uns dies, la nova estrella de la filosofia, l'alemany Markus Gabriel, negués al francès la consideració de filòsof, ja que, al seu parer, és un divulgador sense teories pròpies ni capacitat per fer avançar el saber. Paradoxalment, mentre que Nietzsche va començar com a filòleg per arribar a la filosofia, Onfray hauria recorregut el camí contrari. ♦♦